Сидоренко О.О.
Чернігівський державний технологічний університет

БУХГАЛТЕРСЬКІ НАСЛІДКИ ЗМІНИ МЕТОДУ НАРАХУВАННЯ РЕЗЕРВУ НЕЗАРОБЛЕНИХ ПРЕМІЙ

Страхові компанії України, що займаються видами страхування, іншими ніж страхування життя, для забезпечення майбутніх виплат страхових відшкодувань, згідно із Правилами формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя [1], зобов'язані формувати резерв незароблених премій та резерв заявлених, але не виплачених збитків, та мають право формувати, окрім вказаних, резерв збитків, які виникли, але не заявлені; резерв коливань збитковості та резерв катастроф. При цьому, якщо страховик приймає рішення про формування всіх п'яти видів технічних резервів, то для розрахунку резерву незароблених премій, згідно із п. 3.4 Правил формування, обліку та розміщення страхових за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, страховик може використати один з наступних методів: метод «1/365» — «pro rata temporis»; метод «1/24» — «паушальний» метод, та обраний метод розрахунку резерву незароблених премій застосовується страховиком за всіма чинними договорами протягом календарного року [1].

Оскільки обраний метод розрахунку резерву незароблених премій застосовується протягом календарного року, а не протягом усього періоду надання страхових послуг за відповідним видом страхування, то можна зробити висновок, що в наступному звітному році метод розрахунку може бути змінений. Водночас, оскільки в згаданих правилах немає жодної вказівки щодо того, що новообраний метод розрахунку резерву незароблених премій необхідно застосовувати лише до тих договорів, які вступили в дію у звітному році (році зміни методу), то робимо висновок, що він повинен застосовуватись до усіх страхових договорів, що є діючими у звітному році, в тому числі щодо

тих договорів, які вступили в дію в попередньому звітному періоді. При цьому, зміна методу розрахунку резерву незароблених премій за договорами, що вступили в дію в попередньому звітному році, для цілей бухгалтерського обліку є зміною облікової політики, наслідки зміни якої згідно із П(с)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» відображаються у звітності шляхом: «коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок року» [2].

Отже, якщо розрахований, за договорами, дія яких почалась в попередньому році, а закінчується у звітному році, за новим методом резерв незароблених премій на початок року більший ніж резерв незароблених премій за такими договорами на кінець попереднього року, то на суму такого перевищення необхідно зробити проведення: Дт 441– Кт 491. У разі, якщо розрахований за новим методом резерв незароблених премій на початок звітного року менший ніж резерв незароблених премій, за такими договорами, на кінець попереднього року, то, на суму такої недостачі, необхідно зробити бухгалтерські проведення Дт 491– Кт 441.

Використання запропонованого нами алгоритму відображення в обліку наслідків зміни методу розрахунку резерву незароблених премій надасть можливість страховику надавати користувачам для прийняття рішень повну, правдиву та неупереджену інформації про фінансовий стан страховика.

Список використаних джерел

1. Правила формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджені Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.04 № 3104 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», Затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 № 137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/